

ски. Явиха се пакъ западни учени (като Вайгандъ, Облакъ, Нидерле и т. в.), които обориха сърбитѣ и въ тая посока, включително и последната сръбска „примири-телна“ теория, че по *морфология* македонското нарѣчие било българско, но по *фонетика* — сръбско! Изчерпали всички научни сръдства и оборени въ тѣхъ, „историчес-китѣ права“ на сърбитѣ върху Македония се замѣниха съ „органическа необходимостъ“ на Сърбия да се раз-шири чрѣзъ колкото се може по-вече земя отъ тая про-винция. Сжщеврѣменно, *науката* се замѣни съ *насилнето*: сръбската пропаганда, снабдена съ оржжие и злато, подкрѣпена отъ турското правителство и гръцката па-триаршия, извоюва нѣколко хиляди *сърбомани* въ Западна Македония. България, сигурна въ *етническиятъ* си прѣ-дѣли и *прѣко* занята съ Турция, не употреби врѣмето си въ изкуствено извоюване почва за евентуални ком-пензации, — иначе тя, слѣдвало би, да създадеше бъл-гарска пропаганда въ Стара Сърбия, да кажемъ по-кон-кретно въ Косово Поле, защото тамъ имаше толкова български слѣди, колкото и сръбски въ Западна Маке-дония.

Сърбитѣ се казвали *българи* въ Македония „отъ страхъ прѣдъ турцитѣ, които злѣ прѣслѣдвали сърбитѣ“. Но слѣдъ войната турцитѣ се обезсилиха тукъ и не прѣслѣдвайки вече сърбитѣ, последнитѣ именно сега трѣбваше да си кажатъ истината, че сж сърби, а не българи. Въ сжщностъ какво виждаме: освободени, нека подчертаемъ, съ сръбско оржжие, тѣ пакъ се казватъ *българи*. Имаше и друга теория: сърбитѣ въ Македония били принудени да се обявятъ за българи по натискъ на екзархията и българскитѣ чети. Добрѣ: днесъ въ окупиранитѣ отъ сърбитѣ Македонски кѣтове нѣма ни-какви български чети, а екзархийскитѣ органи освѣнъ че сж безсилни, но и се прѣслѣдватъ отъ сърбитѣ, по-вече отколкото това вършиха турцитѣ. Слѣдваше и въ тоя случай македонското население да се обяви за сърби. Защо тогава тия сръбски насилия и нервозностъ, колкото се може по скоро да се принудятъ македонскитѣ бъл-гари да станатъ сърби? Едно е сигурно: заблудени въ училищата и отъ шовинистичната литература и преса въ Сърбия, сръбскитѣ войски и административни власти останаха смаяни прѣдъ завареното въ Западна Македо-